

Zavisne odnosne rečenice u engleskom jeziku: obrada rečenica sa veznikom i bez veznika *that* kod izvornih govornika srpskog jezika

Prethodna istraživanja koja se bave obradom sintakse kod nematernih govornika sugerišu da se konstrukcije iz nematernjeg jezika (L2), obrađuju brže ako su slične onima iz maternjeg jezika (L1), kao i da se ovaj efekat smanjuje sa povećanjem nivoa znanja L2 usled približavanja nivou znanja i načinu obrade izvornih govornika (Gonsalves i Leitao 2011; Felser *et al.* 2003). U ovom radu želeli smo da ispitamo da li se, u zavisnosti od nivoa znanja i sličnosti strukture L2 i L1, kompleksne rečenične strukture engleskog i srpskog jezika obrađuju različitom brzinom. Četrdeset izvornih govornika srpskog jezika čiji je drugi jezik engleski podeljeno je u četiri nivoa znanja (B1, B2, C1 i C2). U zadatku čitanja slobodnim tempom ispitanici su čitali subjekatske i objekatske zavisne odnosne rečenice engleskog jezika sa veznikom *that* (koje se podudaraju sa strukturom srpskog jezika) i bez veznika *that* (koje se ne podudaraju sa strukturom srpskog jezika). Prepostavili smo da će odsustvo veznika manje uticati na vreme čitanja kod ispitanika sa višim nivoom znanja engleskog. Takođe, prepostavili smo da će rečenice u kojima je odnosni veznik *that* izostavljen biti sporije obrađivane usled nepodudaranja njihove strukture sa strukturom srpskog jezika. Rezultati pokazuju da ispitanici brže obrađuju rečenice sa veznikom *that* u odnosu na rečenice bez istog. Međutim, suprotno pretpostavkama, sa višim nivoom znanja jezika, efekat prisutnosti veznika se nije smanjio. Ovi rezultati pokazuju da pri obradi rečenica engleskog jezika čija se struktura ne podudara sa onom u srpskom dolazi do poteškoća u obradi, čak i kod ispitanika sa visokim nivoom znanja engleskog jezika.

Literatura

Gonsalves A. A., Leitao M. M. 2011. O processamento de oracoes relativas com e sem o pronome “that” por Brasileiros aprendizes tardios de ingles como L2. *Organon*, **51**: 129.

Felser C., Roberts L. 2005. *Processing wh-dependencies in a second language: A cross-modal priming study*. Ms. University of Essex.

Relative Clauses in English: Processing of Sentences with and without *that* by Native Speakers of Serbian

Previous studies investigating second language (L2) syntax processing suggest that the L2 structures are processed faster if they are similar to the native language (L1), and also that this effect decreases with the increase in L2 proficiency, as the processing gets more native-like (Gonsalves and Leitao 2011; Felser *et al.* 2003) In this paper, we wanted to investigate whether processing of complex sentences of English depends on the level of L2 proficiency and similarity of L2 and L1 structure. Forty native speakers of Serbian whose second language is English were divided into four levels of proficiency (B1,

---

Isidora Dekić (1998), *Smederevska Palanka, Čuburska 5, učenica 3. razreda Karlovačke gimnazije*

MENTORI:

MSC Bojana Ristić, BCBL, San Sebastian, Španija

MA Miloš Košprdić, Filozofski fakultet Univerziteta u Novom Sadu

B2, C1 and C2). In a Self Paced Reading Task, participants read subject and object relative clauses of English containing the relative pronoun that (which coincides with the structure in Serbian) and without the relative pronoun that (which does not coincide with the structure in Serbian). Our hypothesis was that the participants with a higher L2 proficiency (and thus more native-like processing) will be less affected by the absence of the pronoun that. The second hypothesis was that the sentences in which the pronoun that is omitted will be overall processed more slowly due to the difference between L1 and L2 structure. The results show that the participants process the sentences with the pronoun that more rapidly compared to the ones in which it was omitted. However, contrary to the hypotheses, with the higher level of proficiency, the effect did not decrease. These results demonstrate that processing English sentences whose structure does not coincide with Serbian causes difficulties in processing, even on the higher levels of L2 proficiency.